

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «Правове забезпечення логістики»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

За темою № 2 - Правове забезпечення діяльності повітряного транспорту.

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист Хиль Л.П.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін, викладач
вищої категорії, викладач-методист Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат
політологічних наук Матета О.А.
2. Декан факультету права, гуманітарних і соціальних наук Кременчуцького
національного університету імені Михайла Остроградського доктор
педагогічних наук, професор Поясок Т.Б.

План лекції:

1. Зміст регулювання діяльності повітряного транспорту. Поняття повітряного простору.
2. Поняття та склад авіації
3. Повітряний простір України
4. Повноваження суб'єктів управління повітряним транспортом
5. Правові основи діяльності повітряного транспорту
6. Повітряні перевезення
7. Особливості договору перевезення пасажирів повітряним транспортом

Рекомендована література:

Основна

1. Корнеєв Ю. В. Транспортне право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнеєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 168 с.
2. Гаєвець М.В. Транспортне право: Навч. посіб. / М.В.Гаєвець, І.В.Горіславська, Ю.С. Канарик, Л.О. Панькова, Н.А. Поліно, О.П. Світличний – К.; ЦП «КОМПРИНТ», 2015. – 368 с.

Додаткова

3. Булгакова І.В., Клепікова О.В. Транспортне право України: підручник /І.В Булгакова, О.В Клепікова. - К.: Прецедент, 2011. – 344 с.
4. Водний кодекс України від 06.06.1995р. №213/95 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
5. Воздушные перевозки: Нормативные акты. Комментарии и рекомендации. Судебная практика. Образцы документов / автор-составитель Б.Л. Елисеев. – 464 с. (Серия «Юридические справочники»).
6. Гіжевський В.К., Демський Е.Ф., Мілашевич А.В. Транспортне право України, підручник [для студ. юрид. спец. вищих нвч. закладів] - К.: Атіка, 2012. 2-ге вид., допов. і переробл. – 330 с.
7. Господарський кодекс України від від 16.01.2003 №436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів. - Міжнародний документ від 30.09.1957р. (Женева) (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
9. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 №2344-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

10. Закон України «Про залізничний транспорт» від 04.07.1996 № 273/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 №1775-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 01.07.2004 №1961-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 №1644-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 №2408-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
15. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 №85/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Закон України «Про транзит вантажів» від 20.10.1999 №1172-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 № 232/94-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» від 01.07.2004 №1955-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Кодекс торговельного мореплавства України від від 23.05.1995 №176/95-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
20. Конвенция для унификации некоторых правил, касающихся международных воздушных перевозок, Варшава, 12.10.1929г. (с учетом изменений внесенных Протоколом от 28.09.1955г., Гаага). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aerolan.com.ua/publ/35-1-0-55>.
21. Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень 1999р. - Міжнародний документ від 28.05.1999 // Офіційний вісник України від 15.05.2009 - 2009р., № 33, / №100, 2008, ст.3295 /, стор. 169, ст.1163, код кту 46552/2009.
22. Конвенція ООН по зобов'язанню операторів транспортних терміналів в міжнародній торгівлі. – Міжнародний документ від 1991р. (Відень). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
23. Конвенція ООН про міжнародні мультимодальні перевезення вантажів. – Міжнародний документ від 1980р. (Женева). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

24. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів. – Міжнародний документ від 19.05.1956р. (ратифіковане СРСР 1 серпня 1986р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
25. Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу. – Міжнародний документ від 09.10.1997р. (ратифікована Україною законом №581 – XIV від 08.04.1999р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
26. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944р. - Міжнародний документ від 07.12.1944 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
27. Конституція України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
28. Левковець П.Р., Марунчик В.С. Міжнародні перевезення і транспортне право: Навчальний посібник. – 3-тє вид., випр. та доп. – К.: Арістей, 2005. – 292 с.
29. Митний кодекс України від 12.12.1991 №1970-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
30. Повітряний кодекс України від від 04.05.1993 №3167-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
31. Татарчук І.В. Транспортне право України. ТОВ «Центр учбової літератури», 2016, 304 с.
32. Транспортне право України: підручник для студентів ВНЗ / М.Л.Шелухін, О.І.Антонюк, В.О.Вишнівецька та ін.; за ред. М.Л.Шелухіна. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 896 с.
33. Угода про принципи формування спільного транспортного простору і взаємодії держав–учасниць співдружності незалежних держав у галузі транспортної політики. Міжнародний документ від 09.10.1997р. (ратифікована Україною законом № 1126-XIV від 06.10.1999р.). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
34. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

35. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

Текст лекції

1. Зміст регулювання діяльності повітряного транспорту. Поняття повітряного простору.

Величезний та чудернацький пристрій братів Райт, Уїлбурта та Орвіля, зроблений з дерева, металу й тканини і отримавший назву В «Флайер-ІВ», обладнаний самородним бензиновим двигуном потужністю в 12 кінських сил, за допомогою обертів гвинта піднявся у повітря 17.12.1903 р. у Північній Кароліні і пролетів близько 200 м. за 59 с. Це перший перельот і так розпочалася доба авіації.

Перший світовий рекорд польоту у повітрі належить бразильцю Альберто Сантос-Дюмону, котрий 12.11.1906 р. рухався зі швидкістю 41 км/год. У липні 1909 р. француз Луї Блоріо подолав повітрям протоку Ла-Манш за 37 хвилин. Наступного року голландець Війнмален здійснив перший міжнародний рейс: Париж - Брюсель і назад.

Втім, найбільший технічний успіх у той час супроводжував німецького конструктора - професора І. Юнкерса, фірма якого зуміла створити і запустити перший суцільнометалевий літак-моноплан «J-I» - прообраз усіх нині діючих повітряних суден. Приблизно в ті ж роки на протилежному кінці Землі в місті Сіетлі, що на узбережжі США, багатим лісопромисловцем Вільямом Боінгом була заснована фірма з випуску легких поштових гідролітаків, яка сьогодні є компанією «Боїнг» - найбільшим у світі виробником магістральних лайнерів. З'являються нові авіакомпанії: американські DELTA (1924 р.) і American Airlines (1934 р.), британська Imperial Airways (1924 р.), німецька Lufthanza (1926 р.), французька Asr Franse (1933 р.).

В Україні (Києві) працював знаменитий авіаконструктор Ігор Сикорський, ім'я якого носить навчальний заклад «КПІ».

Переваги повітряного транспорту наступні:

- висока швидкість і малі терміни перевезень вантажів, пасажирів, багажу та пошти;
- велика дальність польотів без пересадок через спрямлення повітряних маршрутів.

Недолік повітряного транспорту:

- висока собівартість (в декілька разів більша, ніж на інших видах транспорту) перевезень.

2. Поняття та склад авіації

Авіація як галузь - це усі види підприємств, установ та організацій, діяльність яких направлена на створення умов і використання повітряного простору людиною за допомогою повітряних суден.

Цивільна авіація - авіація, яка використовується для задоволення потреб економіки і громадян у повітряних перевезеннях і авіаційних роботах,

а також для виконання польотів у приватних цілях. (див. п. 102) ст. 1 Повітряного Кодексу України (далі ПКУ).

Авіація загального призначення - авіація, що не використовується для здійснення комерційних повітряних перевезень і виконання авіаційних робіт (див. п. 11) ст. 1 ПКУ).

Державна авіація - авіація, що використовує повітряні судна з метою виконання функцій із забезпечення національної безпеки і оборони держави та захисту населення, які покладаються на Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, органи внутрішніх справ, спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади з питань цивільного захисту, органи охорони державного кордону України, митні органи (див. п. 30) ст. 1 ПКУ).

До складу повітряного транспорту входять (див. ст. 32 Закону України “Про транспорт”):

Авіаційне підприємство - авіатранспортне підприємство, яке пропонує або експлуатує повітряне сполучення (див. п. 3 1.2.).

Авіакомпанії - 41 - перевезення пасажирів (з них 25 - міжнародні), 13 - вантажні перевезення. Чинний сертифікат експлуатанта в Україні мають ~ 100 авіакомпаній.

Аеропорт - комплекс споруд, щопризначений для приймання, відправлення повітряних суден, обслуговування повітряних перевезень, проведення робіт з технічного обслуговування і має для цих цілей аеродром, аеровокзал інші наземні споруди та необхідне обладнання; (див. п. 17) ст. 1, 7082 ПКУ). В Україні - 25.

Міжнародний аеропорт - визначений державою на її території аеропорт для приймання і відправлення повітряних суден, що виконують міжнародні повітряні перевезення, у якому здійснюються митні, імміграційні, санітарні, карантинні (стосовно тварин і рослин) та інші процедури, передбачені законодавством (див. п. 61) ст. 1 ПКУ). В Україні - 17.

Аеродром - визначена ділянка земної, водної поверхні, включаючи будь-які будівлі, споруди і обладнання, яка призначена повністю чи частково для вильоту, прибуття, стоянки та руху по такій поверхні повітряних суден (див. п. 12) ст. 1, 63-69 ПКУ).

Експлуатант - юридична або фізична особа, яка експлуатує чи пропонує послуги з експлуатації повітряних суден (див. п. 36) ст. 1 ПКУ).

Повітряне судно - апарат, що підтримується в атмосфері у результаті його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні (див. п. 79) ст. 1 ПКУ).

У світі ~ 1 млн літаків.

Класифікація повітряних суден (див. ст. 38 ПКУ)

1. Державні (застосовуються у військовій, митній та прикордонній службі, службі цивільного захисту, в органах внутрішніх справ).
2. Цивільні (судна, що не належать до державних повітряних суден).
- 2.1. Експериментальні (прототип повітряного судна, модифіковане або нове повітряне судно, на якому проводяться випробування або дослідно-

конструкторські, експериментальні та науково-дослідні роботи). **Реєстрація повітряних суден** (див. ст. 39 ПКУ)

Цивільні повітряні судна в обов'язковому порядку мають бути зареєстровані у державному реєстрі тільки тієї країни, до якої належить дане судно.

3. Повітряний простір України

Повітряний простір України - частина повітряної сфери, розташована над суходолом і водною територією України, у тому числі над її територіальними водами (територіальним морем), і обмежена вертикальною поверхнею, що проходить по лінії державного кордону України (див. п. 81) ст. 1 ПКУ).

Класифікація повітряного простору України (див. ст. 26 ПКУ)

1. Контрольований.
2. Поза межами контролювання.

Використання повітряного простору України - провадження діяльності, пов'язаної з польотами повітряних суден, з переміщенням (перебуванням) матеріальних об'єктів у повітряному просторі України, а також з вибуховими роботами, пусками ракет, усіма видами стрільб, у тому числі з метою здійснення впливу на гідрометеорологічні процеси в атмосфері, що становлять загрозу безпеці польотів повітряних суден та інших літальних апаратів (див. п. 26) ст. 1, 23-37 ПКУ).

Згідно ст. 38 Постанови КМУ "Про затвердження Положення про використання повітряного простору України" № 401 від 29.03.2002 р. до елементів структури повітряного простору України відносять:

1. Райони польотної інформації.
2. Диспетчерські райони (повітряні траси, місцеві повітряні лінії).
3. Диспетчерські зони.
4. Зони аеродромного руху.
5. Маршрути обслуговування повітряного руху.
6. Заборонені зони.
7. Зони обмеження польотів.
8. Небезпечні зони.
9. Повітряний простір зони з особливим режимом використання повітряного простору.
10. Тимчасово зареєстрований повітряний простір.
11. Зони виконання спеціальних польотів.
12. Зони виконання випробувальних польотів.
13. Повітряний коридор перетинання державного кордону.
14. Райони пошуку та рятування.
15. Райони спрощеної координації.

4. Повноваження суб'єктів управління Повітряним транспортом

Основою організаційної діяльності Повітряного транспорту є державне управління.

1. **ВРУ.**

2. **КМУ** (див. ст. 4-9 ПКУ).

3. **МІНІСТЕРСТВА.**

3.1. Мінінфраструктури (див. ст. 4-9 ПКУ).

3.2. Міноборони.

4. **Державіаслужба України** - Державна авіаційна служба України.

Очолює Голова, який призначається на посаду за поданням Прем'єр-Міністра відповідно до пропозиції міністра

інфраструктури та звільняє з посади Президент. Голова має двох заступників.

Один з них - перший. Призначає заступників - Президент.

5. **Державіаслужба** - Державна служба України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації. Очолює голова, якого призначає і звільняє Президент. Має двох заступників, яких призначає і звільняє також Президент. Але Положення про Державіаслужбу втратило чинність з 09.06.2006 р.

6. **Державне підприємство обслуговування повітряного простору України (Украерорух)** - Основні служби:

1) Аеронавігаційного обслуговування;

2) Зв'язку, навігації та спостереження;

3) Обслуговування аеронавігаційної інформації;

4) Украероцентр.

7. **Авіапідприємство.**

8. **Авіаційний персонал** (особи, які пройшли спеціальну фахову підготовку, мають відповідне свідоцтво і здійснюють льотну експлуатацію, технічне обслуговування повітряних суден, організацію повітряного руху, технічну експлуатацію наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження (див. п. 9) ст. 1, 49-56 ПКУ).

9. **Екіпаж повітряного судна** (див. ст. 57-62 ПКУ).

Україна - член Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) з 1972р.

Україна - член організації авіасполучень між країнами СНД з 1993 р.

Укладено більше 70 двосторонніх Угод про міжнародне повітряне сполучення.

5. Правові основи діяльності Повітряного транспорту

Повітряне транспортне право є однією з складових транспортного права - це правовий інститут транспортного права.

Правове регулювання діяльності Повітряного транспорту здійснюється за допомогою правових норм, що містяться в наступних нормативно-правових актах:

1. Закони України.

1.1. Закон України “Про транспорт”.

Розділ I “Загальні положення” - розглянули при вивченні Залізничного Транспорту.

Ст. 32 “Авіаційний транспорт і його склад” - вже розглянули раніше.

Ст. 33 “Землі Повітряного Транспорту”.

1.2. Закон України “Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації” (Відомості ВР, 2017, № 16, ст.. 199. № 545-ІУ від 21.03.2017 р.).

Складається з 14 розділів та 198 ст.

Структура програми

Розділ I - Загальні положення (ст. 1).

Розділ II - Терміни та їх визначення (ст. 2-3).

Розділ III - Мета та основні завдання програми (ст. 4-6).

Розділ IV - Законодавство, що регулює питання безпеки цивільної авіації (ст. 7).

Розділ V - Органи, що забезпечують виконання програми. Розподіл обов’язків. (ст. 8-29).

Розділ VI - Координація та зв’язок (ст.. 30-49).

Розділ VII - Захист аеропортів та активів суб’єктів авіаційної діяльності (ст.. 50-77).

Розділ VIII - Контроль за безпеку (ст. 78-131).

Розділ IX - Технічні засоби захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання (ст. 132-141).

Розділ X - Набір, відбір та підготовка персоналу авіаційної безпеки юридичних осіб, що задіяні до виконання цієї програми (ст.. 142-154).

Розділ XI - Координація дій у разі виникнення кризових ситуацій (ст. 155-172).

Розділ XII - Захист цивільної авіації від кіберзагроз (ст..173-174).

Розділ XIII - Оцінка ефективності захищеності суб’єктів авіаційної діяльності від актів незаконного втручання (ст. 175-197). Розділ XIX - Фінансування витрат на забезпечення авіаційної безпеки (ст. 198).

2. Повітряний Кодекс України (далі ПКУ (19.05.2011 р.)

Складається з 19 розділів та 130 ст.

Структура ПКУ

Розділ I - Загальні положення (ст. 1-3).

Розділ II - Система державного регулювання в галузі авіації та використання повітряного простору України (ст. 4-9).

Розділ III - Основні механізми управління безпекою в галузі авіації (ст. 10-22).

Розділ IV - Використання повітряного простору України (ст. 23-37).

Розділ V - Повітряні судна та льотна придатність (ст. 38-44).

Розділ VI - Польоти повітряних суден (ст. 45-48).

Розділ VII - Авіаційний персонал (ст. 49-56).

Розділ VIII - Екіпаж повітряного судна (ст. 57-62).

Розділ IX - Аеродроми і аеропорти (ст. 63-82).

Розділ Х - Охорона навколишнього природного середовища (ст. 83-84).
 Розділ ХІ - Захист цивільної авіації від актів незаконного втручання (ст. 85-91).

Розділ ХІІ - Повітряні перевезення (ст. 92-102).

Розділ ХІІІ - Права пасажирів на компенсацію у разі відмови у перевезенні, скасування чи тривалої затримки авіарейсів (ст. 103-107). Розділ ХІУ - Авіаційні роботи (ст. 108-109).

Розділ ХУ - Пошук і рятування (ст. 110-116).

Розділ ХУІ - Авіаційне страхування (ст. 117-118).

Розділ ХУІІ - Розслідування авіаційних подій (ст. 119-125).

Розділ ХУІІІ - Відповідальність за порушення законодавства в галузі цивільної авіації (ст. 126-130).

Розділ ХІХ - Прикінцеві та перехідні положення.

3. Укази Президента.

3.1. Про затвердження Положення про державну авіаційну службу України. (Державіаслужба України). № 398 від 06.04.2011 р.

Структура Положення

п. 3. Основні завдання.

п. 4. Відповідно до покладених на неї завдань. п. 5.

З метою організації своєї діяльності. п. 6. Має право.

п. 9. Повноваження Голови Державіаслужби.

3.2. Про державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації (Державіаслужба). № 803/2004 від 15.07.2004 р. Положення про Державіаслужбу втратило чинність (Указ Президента № 510 від 09.06.2006 р.).

4. Постанови КМУ.

4.1. Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України. № 520 від 08.10.2014 р.

4.2. Про затвердження Положення про використання повітряного простору України. № 401 від 29.03.2002 р.

Структура Положення

I - Загальні положення.

II - Нормативне регулювання та порядок використання повітряного простору.

III - Організація повітряного руху.

IV - Порядок надання заявок видачі дозволів та визначення умов використання повітряного простору.

V - Порядок надання повідомлень про діяльність, пов'язану з використанням повітряного простору.

VI - Кординація діяльності, пов'язаної з використанням повітряного простору.

VII - Заборона та обмеженість використання повітряного простору.

VIII - Порушення порядку використання повітряного простору.

IX - Порядок розслідування порушень порядку використання повітряного

простору.

Х - Порядок перетинання повітряними суднами державного кордону та використання повітряного простору з особливим режимом використання повітряного простору.

ХІ - Порядок розташування, будівництва, реконструкції та маркування об'єктів, що можуть створити загрозу безпеці повітряного руху.

4.3. Про затвердження Тимчасових Правил контролю з метою забезпечення безпеки цивільної авіації. № 592 від 02.08.1995 р.

4.4. Про введення посад державних інспекторів з авіаційного нагляду у Державній авіаційній адміністрації та умови сплати їх праці. № 1172 від 26.09.2007 р.

5. **Накази Мінінфраструктури.**

5.1. Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу. № 216 від 23.04.2010 р.

Структура наказу Розділ І - Загальні положення.

Розділ ІІ - Сфера використання..

Розділ ІІІ - Забезпечення якості перевезення пасажирів і багажу.

Розділ ІV - Квиток.

Розділ V - Зупинка на маршруті або узгодження місця зупинки (Stopover).

Розділ VI - Тарифи та збори.

Розділ VII - Бронювання перевезення пасажирів, багажу.

Розділ VIII - Обслуговування пасажирів.

Розділ IX - Перевезення деяких категорій пасажирів.

Розділ X - Реєстрація пасажирів та оформлення багажу.

Розділ XI - Відмова в перевезенні пасажирів та багажу для забезпечення безпеки польотів.

Розділ XII - Багаж.

Розділ XIII - Перевезення деяких категорій багажу.

Розділ XIV - Розклад руху.

Розділ XV - Скасування та затримка рейсів.

Розділ XVI - Права пасажирів у разі відмови в перевезенні, скасування або затримки рейсів.

Розділ XVII - Компенсація за затримку в перевезенні багажу.

Розділ XVIII - Обов'язки перевізника щодо інформування пасажирів про їх права.

Розділ XIX - Повернення коштів.

Розділ XX - Поведінка на борту повітряного судна.

Розділ XXI - Домовленості перевізників.

Розділ XXII - Послідовні перевізники.

Розділ XXIII - Змішані перевезення.

Розділ XXIV - Повітряні перевезення, що виконуються не перевізником за договором.

Розділ XXV - Чартерні перевезення.

Розділ XXVI - Адміністративні формальності.

Розділ XXVII - Відповідальність перевізника та розмір компенсації за

заподіяну шкоду.

Розділ XXVIII - Претензії та позови.

Розділ XXIX - Інформування пасажирів.

Розділ XXX - Забезпечення дотримання цих Правил.

5.2. Про затвердження Правил польотів повітряних суден та обслуговування повітряного руху в класифікованому просторі України. № 293 від 16.04.2003 р.

5.3. Про затвердження Інструкції про розслідування порушень порядку використання повітряного простору України. № 50/18 від 27.01.2003р.

5.4. Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України. № 68 від 09.02.2010 р.

6. Накази Державіаслужби (Державна служба України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації).

6.1. Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів. № 186 від 14.03.2006 р.

6.2. Про затвердження Інструкції з організації перевезень вантажів повітряним транспортом. № 822 від 02.11.2005 р.

7. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію - 07.12.1944 р. Україна приєдналася з 1992 р.

6. Повітряні перевезення

Авіаційний перевізник (авіаперевізник) - суб'єкт господарювання, що надає послуги з перевезення пасажирів, вантажу, пошти повітряним транспортом; (див. п. 8) ст. 1, ПКУ).

Повітряне перевезення - перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, яке здійснюється повітряним судном на підставі відповідного договору повітряного перевезення (див. п. 78) ст. 1, ПКУ).

Чартерне повітряне перевезення - нерегулярне повітряне перевезення, що здійснюється на підставі договору чартеру (фрахтування), за яким авіаперевізник надає фрахтівнику або фрахтівникам за плату визначену кількість місць або всю місткість повітряного судна на один або декілька рейсів для перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, що зазначені фрахтівником (див. п. 104) ст. 1, ПКУ).

Договір чартеру (фрахтування) повітряних суден - угода, за якою одна сторона (фрахтувальник) зобов'язується надати другій стороні (фрахтувальникові) за плату всю або частину місткості в одному чи кількох повітряних суднах на один або кілька рейсів для перевезення пасажирів, багажу.

Особливості договору перевезення вантажів Повітряним транспортом

Вантаж - будь-яке майно, крім пошти, бортових припасів та супроводжуваного або запланованого багажу, що перевозиться на борту повітряного судна(див. п. 24) ст. 1, ПКУ).

Перевізні документи

1. Авіавантажна накладна.

2. Документ, що замінює авіавантажну накладну (інформація в електронному вигляді).

3. Квитанція про одержання вантажу.

Транспортна накладна (авіаційна вантажна накладна) - оформлений вантажовідправником чи від його імені документ, у тому числі його електронний аналог (у разі застосування), який засвідчує укладення договору про перевезення і прийняття вантажу до перевезення на умовах, визначених у такому договорі (див. п. 101) ст. 1 ПКУ).

Авіавантажна накладна це також квитанція на отримання вантажу.

Єдиний міжнародний перевізний документ - документ, що підтверджує міжнародний характер авіаційного перевезення у разі його виконання за межі митної території України. Єдиним міжнародним перевізним документом є Генеральна декларація, належним чином оформлена експлуатантом відповідно до Доповнення 1 до Додатка 9 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію; (див. п. 40 ст. 1, ПКУ).

7. Особливості договору перевезення пасажирів повітряним транспортом

Пасажир - фізична особа, яка перевозиться повітряним судном за згодою перевізника відповідно до договору перевезення, крім членів екіпажу та додаткових спеціалістів на борту повітряного судна, працівників експлуатанта повітряного судна, уповноваженого представника відповідного національного органу регулювання та осіб, які супроводжують вантаж (див. п. 75) ст. 1, ПКУ).

Квиток (пасажирський квиток та багажна квитанція) - виданий перевізником (його агентом) документ, у тому числі електронний, який містить умови договору перевезення, повідомлення, польотні та пасажирські купони (див. п. 50) ст. 1, ПКУ).

Пасажирський квиток (або пасажирська квитанція) - частина квитка, виданого перевізником (його агентом) згідно з яким здійснюється перевезення пасажирів.

Він складається з:

1. Польотного купона.
2. Усіх інших невикористаних польотних купонів.
3. Пасажирського купона (якщо відсутній, то Пасажирська квитанція).

Польотний купон - частина пасажирського квитка, або, в разі електронного квитка електронний купон, у якому визначено відповідні пункти відправлення та прибуття, між якими купон є дійсним для перевезення пасажирів і багажу.

Пасажирський купон - (або пасажирська квитанція) частина пасажирського паперового квитка, яка залишається у пасажирів після

здійснення перевезення і до якої додається повідомлення стосовно умов перевезення пасажирів.

Багаж - предмети, майно та інша особисті речі пасажирів або члена екіпажу, що перевозяться на борту повітряного судна (див. п. 18) ст. 1, ПКУ).

Багажна квитанція - частина квитка, що засвідчує прийняття до перевезення зареєстрованого багажу (див. п. 19) ст. 1, ПКУ).

Багажна ідентифікаційна бирка - документ, виданий перевізником для ідентифікації зареєстрованого багажу.

Зареєстрований багаж - багаж пасажирів, прийнятий перевізником під свою відповідальність для перевезення та своєчасної доставки, на який перевізник оформив багажну квитанцію та видав багажну ідентифікаційну бирку (див. п. 43) ст. 1, ПКУ).

Ручна поклажа (незареєстрований багаж) - багаж пасажирів, який під час перевезення за згодою перевізника в салоні повітряного судна під контролем пасажирів і засвідчується спеціальною біркою.

Електронний квиток - електронний документ, що включає маршрут-квитанцію, видану авіаперевізником або від імені авіаперевізника, електронні купони та, у разі використання, документ для посадки; (див. п. 37) ст. 1, ПКУ).

Електронний купон - частина електронного квитка, яка використовується для перевезення на відповідному рейсі, або інший документ, який його замінює, що зберігається у базі даних автоматизованої системи бронювання перевізника (див. п. 38) ст. 1, ПКУ).

Складений квиток - кілька квитків, виданих перевізником, які разом становлять єдиний договір перевезення.

Відмова в перевезенні - відмова авіаперевізника в перевезенні пасажирів або його багажу рейсом, незважаючи на його присутність для посадки на борт, крім наявності для відмови у посадці таких підстав: охорона здоров'я, забезпечення безпеки, неналежне оформлення необхідної для перевезення документації (паспорт, віза, квиток тощо); (див. п. 29) ст. 1, ПКУ).